

Grundsärskola

- Hur personer med olika funktionsnedsättningar använder internet

Datainsamlingsperiod: 2019-06-07 till 2020-01-09

Antal svarande: 22

Publiceringsdatum: 2020-03-10

Begripsam

www.begripsam.se

Stefan Johansson

Stefan.johansson@begripsam.se

0708-23 10 64

Om rapporten och undersökningen

Detta är en delrapport i undersökningen Svenskar med funktionsnedsättning och internet. Undersökningen har genomförts av Begripsam med vetenskapligt stöd från KTH. Den har finansierats av Post- och Telestyrelsen och med egna medel från Begripsam samt stort ideellt engagemang från kontaktpersoner i föreningar och organisationer som hjälpt oss med att förmedla information om undersökningen. Frågor och svarsalternativ har utarbetats av medlemmar i föreningen Begripsam.

Undersökningen kompletterar den officiella statistiken om vad svenskar gör på internet och hur de tycker smarta telefoner, datorer och surfplattor fungerar. De personer som deltagit i undersökningen har olika diagnoser, funktionsnedsättningar och svårigheter.

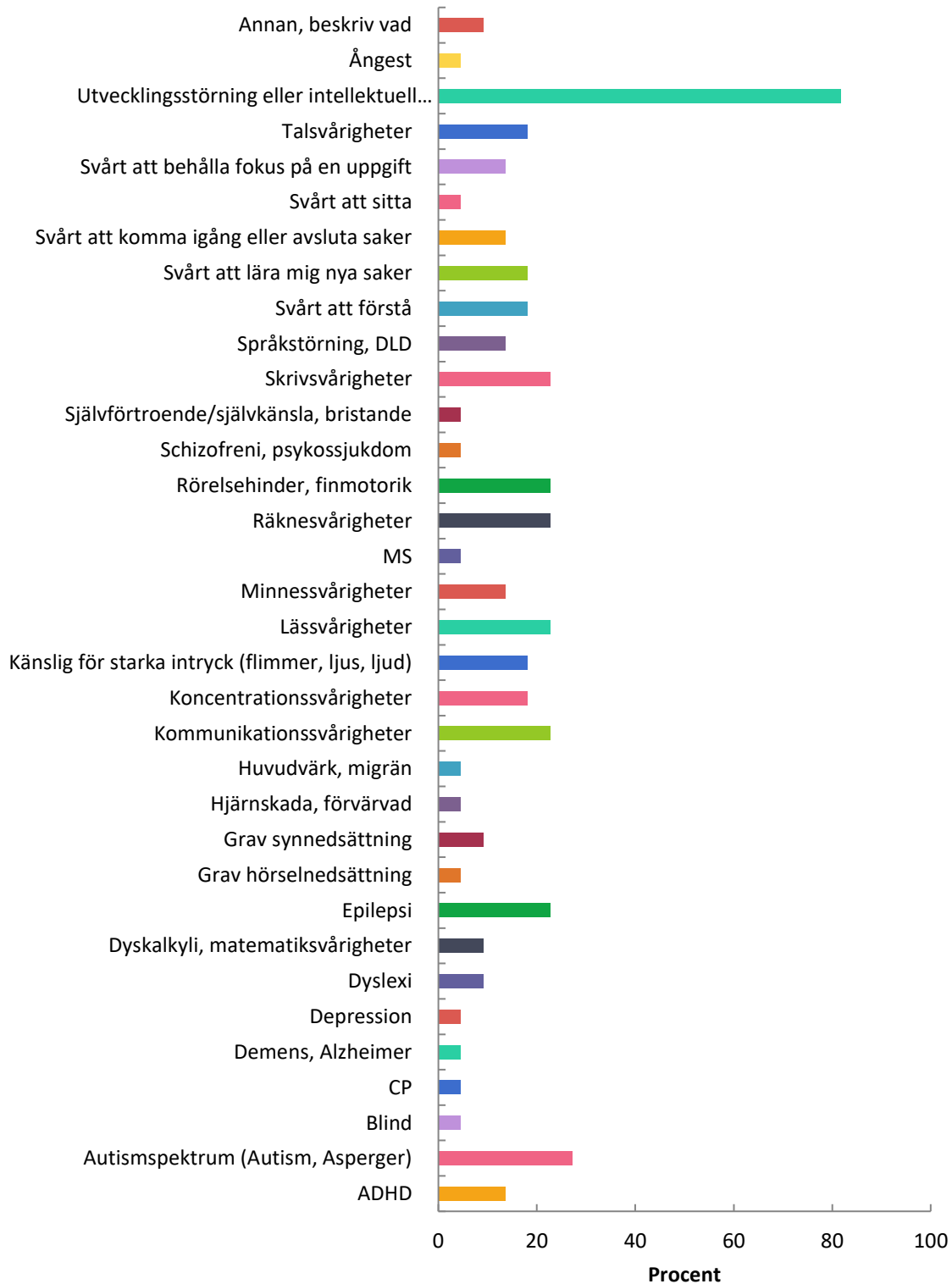
Mer information om undersökningen hittar du på www.begripsam.se

Innehåll i rapporten

Om rapporten och undersökningen	2
Diagnoser och svårigheter	3
Internet	5
Smart telefon	10
Dator	12
Surfplatta	13
Bakgrundsuppgifter	15
Begripsam AB	19

Diagnoser och svårigheter

Vilken eller vilka av dessa diagnoser, funktionsnedsättningar eller svårigheter har du?

	Procent	Antal
ADHD	13.6%	3
Autismspektrum (Autism, Asperger)	27.3%	6
Blind	4.5%	1
CP	4.5%	1
Demens, Alzheimer	4.5%	1
Depression	4.5%	1
Dyslexi	9.1%	2
Dyskalkyli, matematiksvårigheter	9.1%	2
Epilepsi	22.7%	5
Grav hörselnedsättning	4.5%	1
Grav synnedsättning	9.1%	2
Hjärnskada, förvärvad	4.5%	1
Huvudvärk, migrän	4.5%	1
Kommunikationssvårigheter	22.7%	5
Koncentrationssvårigheter	18.2%	4
Känslig för starka intryck (flimmar, ljus, ljud)	18.2%	4
Läsvårigheter	22.7%	5
Minnessvårigheter	13.6%	3
MS	4.5%	1
Räknesvårigheter	22.7%	5
Rörelsehinder, finmotorik	22.7%	5
Schizofreni, psykosjukdom	4.5%	1
Självförtroende/självkänsla, bristande	4.5%	1
Skrivsvårigheter	22.7%	5
Språkstörning, DLD	13.6%	3
Svårt att förstå	18.2%	4
Svårt att lära mig nya saker	18.2%	4
Svårt att komma igång eller avsluta saker	13.6%	3
Svårt att sitta	4.5%	1
Svårt att behålla fokus på en uppgift	13.6%	3
Talsvårigheter	18.2%	4
Utvecklingsstörning eller intellektuell funktionsnedsättning	81.8%	18
Ångest	4.5%	1
Annan, beskriv vad	9.1%	2

Annan, beskriv vad

Downsyndrom

Medfödd hjärnskada

Är det något du vill förklara ytterligare om dina diagnoser, funktionsnedsättningar och svårigheter? Beskriv gärna!

Downs syndrom
Jag har svårt att förstå vad jag läser om när det är mycket text. Jobbigt att läsa svåra och långa texter.
Lättare utveckling Störing
Downs syndrom
Downs syndrom med adhd och autism

Internet

Använder du internet?

	Procent	Antal
Ja	81.8%	18
Nej	18.2%	4
	Totalt	22

Tycker du att det är svårt att använda internet och i så fall varför?

	Procent	Antal
Jag tycker inte det är svårt att använda internet	38.9%	7
Det är svårt att söka information	33.3%	6
Det är svårt att navigera, att hitta till rätt ställe	33.3%	6
Det är svårt att använda tjänster (till exempel fylla i blanketter, köpa och beställa saker)	61.1%	11
Det är svårt att förstå innehåll	27.8%	5
Det är svårt med lösenord	33.3%	6
Det är svårt för att design och utformning är störande	16.7%	3
Det är svårt för att det inte fungerar med mina hjälpmedel	11.1%	2
Det är svårt men jag kan inte beskriva varför	22.2%	4
Annat, beskriv vad	11.1%	2

Annat, beskriv vad

Behöver hjälp av någon seende

allt ovan, samt svårt för mina hjälp personer att reglera internet så att endast det jag är intresserad av visas, och på rätt nivå

Varför använder du inte internet?

	Procent	Antal
Jag är inte intresserad	25.0%	1
Det är för svårt	50.0%	2
Jag kan inte	75.0%	3
Vet inte	25.0%	1

Om du tycker att internet är svårt: Beskriv gärna mer i detalj varför internet är svårt.

Svår i med att det inte finns någon bra rättstavning problem då
Vill gärna använda sociala medel och lyssna på musik.
Måste kunna skriva
Svårt när jag inte kan skriva. Letar på sökinfo. Skulle vilja prata in men svårt att göra mig förstådd
j Jag kan inte läsa eller skriva, då blir det svårt.

Brukar du be någon om hjälp med att göra saker på internet?

	Procent	Antal
Ja	72.2%	13
Nej	27.8%	5
	Totalt	18

Vad brukar du be om hjälp med?

Skriva text och söka på spotify och youtube
Mamma eller pappa när internet inte fungerar
Min man hjälper mig med alla ärende, papper och räkningar.
Öppna datorn och hitta det jag vill läsa/lyssna på. Behöver hjälp av den personal som kan internet eller anhöriga.
Stava. Min mamma
Stava. Mina föräldrar, lärare, kompisar
Ner Datorn krånglar
Att skriva och att hitta rätt.
att hitta det jag vill titta på, att slippa sådant jag inte orkar titta på, att "laga" när något inte fungerar som det ska; vårdnadshavare eller assistenter hjälper mig
Köpa biljetter

Vad av detta använder du?

	Procent	Antal
Blogg, har en egen	5.6%	1
Facebook	50.0%	9
Instagram	44.4%	8
Snapchat	16.7%	3
Dejtingtjänster	5.6%	1
Vädertjänster, typ SMHI, klart.se	50.0%	9
Musiktjänster, till exempel Spotify	61.1%	11
Kartor och vägvisning	33.3%	6
Spela spel	50.0%	9
Titta på TV-program, till exempel SVT Play	77.8%	14
Titta på Youtube	94.4%	17
Titta på Netflix eller andra streamingtjänster	27.8%	5
Lyssna på radioprogram	22.2%	4
Lyssna på poddar	5.6%	1
Läsa dagstidning	27.8%	5
Köpa biljetter till resor	11.1%	2
Köpa biljetter till evenemang	16.7%	3

Boka tider till sjukvården	5.6%	1
Mobilt BankID	27.8%	5
E-legitimation, som inte är Mobilt BankID	22.2%	4
Swish	5.6%	1
Betala räkningar	27.8%	5
E-handel, köpa saker via internet	16.7%	3

Biljetter: Vad är din inställning?

	Procent	Antal
Jag försöker köpa alla mina biljetter via internet	17.6%	3
Jag undviker om möjligt att köpa biljetter via internet	41.2%	7
Inget av alternativen passar mig	41.2%	7
	Totalt	17

Boka tider till sjukvården: Vad är din inställning?

	Procent	Antal
Jag undviker om möjligt att boka tider till sjukvården via internet	41.2%	7
Inget av alternativen passar mig	58.8%	10
	Totalt	17

Boka tider till tandvården: Vad är din inställning?

	Procent	Antal
Jag undviker om möjligt att boka tider till tandvården via internet	35.3%	6
Inget av alternativen passar mig	64.7%	11
	Totalt	17

Mobilt BankID: Vad är din inställning?

	Procent	Antal
Det är lätt att använda Mobilt BankID	11.1%	2
Det är svårt att använda Mobilt BankID	27.8%	5
Inget av alternativen passar mig	61.1%	11
	Totalt	18

E-legitimation, som inte är Mobilt BankID: Vad är din inställning?

	Procent	Antal
Det är lätt att använda E-legitimation, som inte är Mobilt BankID	16.7%	3
Det är svårt att använda E-legitimation, som inte är Mobilt BankID	5.6%	1
Inget av alternativen passar mig	77.8%	14
	Totalt	18

Betala räkningar via internet: Vad är din inställning?

	Procent	Antal
Det är lätt att betala räkningar via internet	22.2%	4
Det är svårt att betala räkningar via internet	22.2%	4
Inget av alternativen passar mig	55.6%	10
	Totalt	18

E-handla: Vad är din inställning?

	Procent	Antal
Det är lätt att e-handla	16.7%	3
Det är svårt att e-handla	22.2%	4
Inget av alternativen passar mig	61.1%	11
	Totalt	18

Kommentera gärna din inställning till att göra olika saker på internet

Beställa saker via internet. Det gör jag aldrig.

Svår när all handel kräver bank id för handla saker då

Banken tycker inte att jag borde ha bank ID

Jag får hjälp.

Eftersom jag inte har bankkonto, har jag heller inte e-legitimation. Nu kommer min vårdnadshavare inte heller att kunna logga in i mitt ställe på 1177. Vi lämnas utanför samhället, eftersom det inte går att enkelt få kontakt, utan väntetider (jag klarar inte att vänta)

Hur ofta lyssnar du på böcker i mobilen, surfplattan eller på datorn?

	Procent	Antal
Aldrig	47.1%	8
Någon gång	35.3%	6
Varje vecka	11.8%	2
Dagligen	5.9%	1
	Totalt	17

Vilken tjänst använder du för att lyssna på, eller läsa böcker?

	Procent	Antal
Legimus	33.3%	3
Storytel	22.2%	2
Biblio Library	22.2%	2
Annan, ange vad	33.3%	3

Annan, ange vad

Radio play

Youtube

Hur ofta använder du en webbplats eller app som tillhör en kommun, ett landsting/region eller en myndighet?

	Procent	Antal
Aldrig	55.6%	10
Någon gång	11.1%	2
Varje månad	11.1%	2
Varje vecka	5.6%	1
Vet inte	16.7%	3
	Totalt	18

Vad tycker du om Försäkringskassans webbplats?

	Procent	Antal
Den är svår	28.6%	2
Jag har ingen uppfattning	71.4%	5
	Totalt	7

Beskriv gärna med egna ord hur du tycker att Försäkringskassans webbplats fungerar.

så mycket text, svårt att förstå

Vad tycker du om Skatteverkets webbplats?

	Procent	Antal
Den är lätt	12.5%	1
Den är svår	12.5%	1
Jag har ingen uppfattning	75.0%	6
	Totalt	8

Beskriv gärna med egna ord hur du tycker att Skatteverkets webbplats fungerar.

svårt att förstå alla svåra ord

Vad tycker du om Arbetsförmedlingens webbplats?

	Procent	Antal
Den är lätt	12.5%	1
Jag har ingen uppfattning	87.5%	7
	Totalt	8

Beskriv gärna med egna ord hur du tycker att Arbetsförmedlingens webbplats fungerar.

Ingen har svarat på denna fråga.

Vad tycker du om 1177 Vårdguidens webbplats?

	Procent	Antal
Den är lätt	12.5%	1
Den är svår	12.5%	1
Jag har ingen uppfattning	75.0%	6
	Totalt	8

Beskriv gärna med egna ord hur du tycker att 1177 Vårdguidens webbplats fungerar.

den är svår, svårt att komma in på rätt sida och rätt plats.

Känner du dig delaktig i det digitala samhället?

	Procent	Antal
Ja	22.7%	5
Till viss del	45.5%	10
Nej	22.7%	5
Vet inte	9.1%	2
	Totalt	22

Beskriv gärna dina tankar kring din delaktighet i det digitala samhället!

Har svårt att förklara och beskriva.

Det skulle vara lättare för oss synskadade med tillägshandikapp

Kan bara surfa runt använder insta och Spotify. Tittar mycket på Netflix och youtube

Är bara 8 år så det finns en begränsning i vad man deltar i då.

använder svt-play varje dag.

Eftersom jag inte förstår samhället har jag svårt att delta i det. Jag skulle behöva filmer som visar olika företeelser, det skulle åtminstone vara en väg som skulle möjliggöra lite delaktighet. Jag har slutat skolan, men det skulle ha varit bra med en skola som sett mina möjligheter och satsat på att lära mig läsa. Eftersom så inte skett, och inte sker för många andra, måste det finnas andra möjligheter att ta del av samhället.

Smart telefon

Har du tillgång till en smart telefon?

	Procent	Antal
Ja	54.5%	12
Nej	45.5%	10
	Totalt	22

Hur kunnig är du på att använda en smart telefon?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en smart telefon	27.3%	6
Jag kan använda en smart telefon men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	18.2%	4
Jag kan inte tillräckligt om smart telefoner för det jag vill använda smart telefoner till	9.1%	2
Jag kan inte alls använda en smart telefon	36.4%	8
Vet inte	9.1%	2
	Totalt	22

Hur tycker du det är att använda en smart telefon?

	Procent	Antal
Lätt	25.0%	3
Varken lätt eller svår	33.3%	4
Svårt	25.0%	3
Vet inte	16.7%	2
	Totalt	12

Har du några hjälpmedel till din smarta telefon?

	Procent	Antal
Ja	16.7%	2
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	16.7%	2
Nej	50.0%	6
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	8.3%	1
Vet inte	8.3%	1
	Totalt	12

Markera gärna de hjälpmedel du har i din smarta telefon

	Procent	Antal
Bildtelefon	22.2%	2
Förstoring	22.2%	2
QR-scanner	11.1%	1
Röststyrning	33.3%	3
Stavningskontroll	33.3%	3
Telefonen i sig är mitt hjälpmedel	55.6%	5
Annat, ange vad	11.1%	1

Annat, ange vad

Handikalender

Är det några appar i din smarta telefon som du tycker är till stor hjälp? Beskriv gärna vilka!

Face time

Handikalendern

Dator

Har du tillgång till en dator i ditt hem?

	Procent	Antal
Ja	86.4%	19
Nej	13.6%	3
	Totalt	22

Hur kunnig är du på att använda en dator?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en dator	36.4%	8
Jag kan använda dator men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	27.3%	6
Jag kan inte tillräckligt om datorn för det jag vill använda datorn till	4.5%	1
Jag kan inte alls använda dator	27.3%	6
Vet inte	4.5%	1
	Totalt	22

Hur tycker du det är att använda dator?

	Procent	Antal
Lätt	33.3%	6
Varken lätt eller svår	33.3%	6
Svårt	27.8%	5
Vet inte	5.6%	1
	Totalt	18

Har du några hjälpmedel till din dator?

	Procent	Antal
Ja	11.1%	2
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	5.6%	1
Nej	66.7%	12
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	11.1%	2
Vet inte	5.6%	1
	Totalt	18

Markera gärna vilka hjälpmedel du använder i din dator!

	Procent	Antal
Bildtelefon	12.5%	1
Förstoring	12.5%	1
Ordprediktion	12.5%	1
QR-scanner	25.0%	2
Röststyrning	12.5%	1
Skärmläsning, typ Jaws, VoiceOver	12.5%	1
Speciell mus	12.5%	1
Speciellt tangentbord	25.0%	2
Stavningskontroll	37.5%	3
Tal till text	25.0%	2
Talsyntes/uppläsning, typ Jaws, VoiceOver	25.0%	2
Datorn i sig är mitt hjälpmedel	37.5%	3
Annat - beskriv vilket	12.5%	1

Annat - beskriv vilket

Medmänniska

Är det några program i din dator som du tycker är till stor hjälp? Beskriv gärna!

Röstinspelning

Face Time

easymail

Jag använder endast internet, och tittar på youtube, på klipp som är riktade till små barn. Det är lätt att använda dator till detta, men jag kan/klarar inte använda dator till något annat.

Surfplatta

Har du tillgång till en surfplatta?

	Procent	Antal
Ja	68.2%	15
Nej	31.8%	7
	Totalt	22

Hur kunnig är du på att använda en surfplatta?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en surfplatta	52.4%	11
Jag kan använda surfplatta men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	19.0%	4
Jag kan inte tillräckligt om surfplattan för det jag vill använda surfplattan till	4.8%	1
Jag kan inte alls använda surfplatta	4.8%	1
Vet inte	19.0%	4
	Totalt	21

Hur tycker du det är att använda en surfplatta?

	Procent	Antal
Lätt	40.0%	6
Varken lätt eller svår	46.7%	7
Svårt	6.7%	1
Vet inte	6.7%	1
	Totalt	15

Har du några hjälpmedel till din surfplatta?

	Procent	Antal
Ja	13.3%	2
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	6.7%	1
Nej	53.3%	8
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	20.0%	3
Vet inte	6.7%	1
	Totalt	15

Markera gärna de hjälpmedel du har i din surfplatta

	Procent	Antal
Förstoring	16.7%	1
OCR-program	16.7%	1
QR-scanner	16.7%	1
Röststyrning	16.7%	1
Skärmläsningssystem, VoiceOver	16.7%	1
Stavningskontroll	33.3%	2
Tal till text	16.7%	1
Talsyntes, uppläsningssystem	16.7%	1
Surfplattan i sig är mitt hjälpmedel	83.3%	5
Annan, ange vad	16.7%	1

Annan, ange vad

kommunikationshjälpmedel

Är det några appar i din surfplatta som du tycker är till stor hjälp? Beskriv gärna vilka!

Mitt kommunikationshjälpmedel, men det är inte tillräckligt användarvänligt. Lyssna på musik. Det är svårt att använda surfplattan till annat än väldigt specifika saker som jag vill göra. Jag skulle behöva en surfplatta till varje enskild app, och låsa plattan i det läget. Det är dumt att det inte går att helt ta bort appar man inte vill ha, eller att begränsa användandet till några stycken appar, istället för att endast en, eller alla appar.

Bakgrundsuppgifter

Ange åldersintervall

	Procent	Antal
Under 16 år	9.1%	2
16–24 år	22.7%	5
25–34 år	18.2%	4
35–44 år	18.2%	4
45–54 år	22.7%	5
55–64 år	4.5%	1
65–75 år	4.5%	1
	Totalt	22

Vilken är din könstillhörighet?

	Procent	Antal
Man	50.0%	11
Kvinna	50.0%	11
	Totalt	22

Är svenska ditt första språk?

	Procent	Antal
Ja	100.0%	22
	Totalt	22

I vilket län bor du?

	Procent	Antal
Stockholms län	50.0%	11
Uppsala län	9.1%	2
Jönköpings län	9.1%	2
Skåne län	13.6%	3
Västra Götalands län	4.5%	1
Västernorrlands län	4.5%	1
Jämtlands län	4.5%	1
Västerbottens län	4.5%	1
	Totalt	22

I vilken typ av ort bor du?

	Procent	Antal
Stad	54.5%	12
Mindre samhälle	45.5%	10
	Totalt	22

I vilken typ av boende bor du?

	Procent	Antal
Hyseslägenhet, vanlig	13.6%	3
Bostadslägenhet	13.6%	3
Villa, hus	31.8%	7
Gruppboende	27.3%	6
Serviceboende	9.1%	2
Annat, beskriv vilket	4.5%	1
	Totalt	22

Annat, beskriv vilket

Hemma hos förälder

Får du hjälp av någon i din vardag?

	Procent	Antal
Ja	86.4%	19
Nej	13.6%	3
	Totalt	22

Vilken typ av hjälp?

	Procent	Antal
Personlig assistans	16.7%	3
Boendestöd, stödpersoner eller liknande	55.6%	10
God man/Förvaltare	50.0%	9
Annat, ange vad	27.8%	5

Annat, ange vad

Föräldrar (2)

Mamma och pappa

Mat hygien etc

vårdnadshavare, korttidsboende

Bor du tillsammans med någon?

	Procent	Antal
Ja	45.5%	10
Nej	54.5%	12
	Totalt	22

Vem eller vilka bor du tillsammans med?

	Procent	Antal
Sammanboende, partner eller gift	10.0%	1
Barn under 18 år	10.0%	1
Bor med mina föräldrar eller en förälder	80.0%	8
Annat, ange vad	10.0%	1

Annat, ange vad

gruppboende

Vilken är din högsta avslutade utbildning?

	Procent	Antal
Grundsärskola	100.0%	22
	Totalt	22

Vilket eller vilka av följande tycker du stämmer på din nuvarande situation?

	Procent	Antal
Arbetar	9.1%	2
Arbetslös	9.1%	2
Pensionär	9.1%	2
Sjukersättning/Förtidspensionär	13.6%	3
Daglig verksamhet	40.9%	9
Aktivitetsersättning	27.3%	6
Studerar	50.0%	11
Annat, ange vad	4.5%	1

Annat, ange vad

delvis korttidsboende

Vilken inkomst har du per månad?

	Procent	Antal
0 kronor	9.1%	2
1 – 4 999 kronor	13.6%	3
5 000 - 9 999 kronor	22.7%	5
10 000 - 14 999 kronor	18.2%	4
15 000 - 19 999 kronor	9.1%	2
Jag vill inte svara på den frågan	27.3%	6
	Totalt	22

Hur fick du information om den här undersökningen?

	Procent	Antal
Via e-post	22.7%	5
Via Facebook	31.8%	7
En vän tipsade mig	4.5%	1
Från min organisation	9.1%	2
Annat, beskriv hur	40.9%	9

Annat, beskriv hur

Lärvux (2)

Mamma (2)

Från min lärare

god man har svarat

min handledare

min lärare

vårdnadshavarens organisationskontakter

Är det något du vill tillföra?

Mamma svarade på frågorna

Jag har fått hjälp att svara på frågorna

min memoplanner hjälper mig mycket i vardagen.

Begripsam AB

Begripsam AB bedriver verksamhet i syfte att bidra till universellt utformade produkter och tjänster som tillgodoser alla användares behov. Vi utvecklar och tillämpar metoder så att alla, oavsett förmåga, kan vara med och påverka hur produkter och tjänster ska vara utformade.

Vi är experter på hur man i design- och utvecklingsprocesser ska ta hänsyn till högt ställda krav på tillgänglighet, användbarhet och användarupplevelser, även när användare har olika funktionsnedsättningar. Vår spetskompetens ligger i kunskap om psykiska och kognitiva funktionsnedsättningar.

Vi arbetar med konceptutveckling, design, utredningar, analyser och tester. Vi bedriver forskning och utveckling i egen regi eller i samverkan med andra som delar vår vision. Våra metoder och arbetssätt har sin grund i forskning och i våra egna levda erfarenheter. Vi har ett nära samarbete med Föreningen Begripsam. Vi lägger stor vikt vid att personer som själva är berörda av hur produkter och tjänster är utformade ska få vara med när dessa utvecklas. Vi har utvecklat metoder för hur sådana samskapande processer ska gå till.

Tillsammans med medlemmarna i Föreningen Begripsam deltar vi i standardiseringsarbete på svensk och internationell nivå. Vi har varit drivande i att ta fram standarden för kognitiv tillgänglighet, [21801–1 Cognitive accessibility — Part 1: General guidelines](#).

Begripsam leds av Stefan Johansson, som också forskar om kognitiv tillgänglighet. Företaget har 9 anställda och cirka 70 testpersoner som arvoderas per testtillfälle. Föreningen Begripsam har cirka 30 medlemmar. Våra metoder och arbetssätt finns presenterade i Stefans doktorsavhandling: [Design for Participation and Inclusion will Follow: Disabled People and the Digital Society. KTH Royal Institute of Technology.; 2019](#).

Vi är kända för undersökningen ”Svenskarna med funktionsnedsättning och internet”, <http://internet.begripsam.se>. Det är vad vi vet den största undersökningen i världen om hur personer med funktionsnedsättning använder internet.